

Köztársasági elnöki klíma-kampány

A Köztársasági Elnök internetes aláírásgyűjtést indított, hogy az állampolgárok felemelhessék a szavukat egy sorsfordító klímaegyezményért.

A kampány célja, üzenete:

- **Al Gore (volt amerikai alelnök, Nobel díjas klímavédő) egymilliárd főt, a világon minden hetedik embert szeretne megszólítani,** és arra biztatni, hogy "emelje fel a hangját". A globális célokkal egyetértve, **Al Gore-ral történt megbeszélés alapján indította el Áder János az elobolygonk.hu honlapot és fordult Magyarország polgáraihoz:** ha egyetértenek a célkitűzéssel, egy rövid regisztráció után csatlakozzanak a felhíváshoz. A honlapon a csatlakozók nevét, email-címét és irányítószámát kéri, de a magyar adatvédelmi szabályok betartása érdekében a megadott adatok nem kerülnének ki Magyarországról. A Köztársasági Elnök által indított honlapon leadott szavazatok száma hozzáadódik a világon máshol leadott regisztrálásokéhoz.
- **A Megyei Jogú Városok Szövetségének Közgyűlése, 23 polgármester egyhangú döntéssel támogatta a Köztársasági Elnök kezdeményezését.**
- A szavazás célja nyomást gyakorolni azokra a politikai döntéshozókra, különösen a nagy szén-dioxid-kibocsátású országok vezetőire, akik majd részt vesznek a 2015. decemberi párizsi klímacsúcson. Ma már nemcsak szemtanúi, de szenvedő alanyai is vagyunk annak, amit globális felmelegedésnek hívunk, s aminek a legfőbb előidézője maga az ember.
- A párizsi klímacsúcs fordulópont lesz abból a szempontból, hogy **az emberiség meg tudja-e fékezni a klímaváltozást vagy, az felgyorsul és visszafordíthatatlan folyamatokat indít be.**
- **A sikeres megállapodás egyben erkölcsi kötelesség is,** mivel a kudarccal járó következmények vállalhatatlanok lennének a következő generációk számára.

Miben áll a fenyegető probléma?

- **A globális fölmelegedés tudományosan igazolt tény. Felgyorsulóban van, és a század végére 4-5C-os emelkedést mutató pályán haladunk.** Kiváltó okai:
 - **üvegházhatású gáz kibocsátások:** többnyire a szén és földgáz-alapú energiatermelés, illetve az olajra alapozott közlekedés miatt;
 - **földhasználat-változás:** esőerdők irtása, városok terjeszkedése, mezőgazdaság intenzívebbé válása miatt;
- Az ipari forradalom kezdete óta **már csaknem 1 Celsius fokkal melegedett a légkör hőmérséklete.** Ennek hatásait a gyakoribbá váló árvizekben, az egyre hosszabb nyári kánikulákban és délebbi vidékeken honos állati és növényi fajok, valamint kórokozók Észak felé húzódásában már érezni.
- Tudósok szerint **2 Celsius foknál** mindenképpen alacsonyabban kell tartani a melegedést, különben az **olyan lendületet kap,** hogy megfékezhetetlenné válik, és ivóvízhiányhoz, katasztrófákhoz, tömeges migrációhoz, járványokhoz, természeti erőforrásokért (főként vízért) vívott fegyveres konfliktusokhoz vezethet.

- Évenként már most 6000 MD USD a klíma-vonatkozású katasztrófákból származó veszteség.
- A klímaváltozás következményeinek **80%-a vízzel kapcsolatos problémákban jelenik meg** (aszályok, árvizek). Aktuális válsággócok:
 - **Kalifornia:** a legsúlyosabb, amióta pontos mérési adatok állnak rendelkezésre. Korlátozzák a lakossági vízfogyasztást, a tengerparton sóatlanító üzemek létesülnek
 - **Brazília:** A világ hetedik legnépesebb városában, **Sao Paoloban** 80 éve a legnagyobb szárazság zajlik. Az esős évszak végén a tározók kb. 18%-on állnak. Nehéz döntés lesz, hogy a közvetlen lakossági vízellátásra, vagy a szintén lakossági igényeket szolgáló áramtermelésre használják-e el a víz többségét.
 - **Chile:** 80 év legnagyobb esőzése Északon múlt hónapban, egy alapvetően száraz, sivatagos térségben, 23-en meghaltak. Ezt megelőzően viszont délebbre, a világ legnagyobb rézbányáiban vízhiány miatt leállt a termelés.
 - **Balkán és Dél-Európa:** A Balkánon az utóbbi 100 év legpusztítóbb árvizei történtek az utóbbi 2-3 évben. Dél-Európában a szárazság okozta erdőtüzek gyakorisága és mérete minden korábban észlelnél nagyobb léptékű volt.

Kik a legfőbb kibocsátók, mik a fő trendek?

- A világ üvegházhatású gázkibocsátása 42%-al nőtt 1990 óta. Magyarország (amely 0,09%-al részesül az összkibocsátásból) ezek időszak alatt közel 40%-al csökkentette a kibocsátását. A négy legnagyobb kibocsátó: Kína, USA, EU, India az összkibocsátás 52%-áért felelnek jelenleg.
- A tudományos tények mind azt mondják, hogy a **folyamatos növekedést mutató klímagáz-kibocsátást meg kell állítani, és 2020 és 2030 között annak egy meredeken csökkenő trendbe kell váltania.**
- **Kína** 2004 óta a legnagyobb kibocsátó. Mivel a **légszennyezése** elviselhetetlen mértéket kezd ölteni, 2014-ban, 89 milliárd USD-t fektetett a megújuló energiákba (ez a világ teljes befektetési összegének több mint negyede), s ezzel szintén az első helyre került a világon. (Az USA 52 Milliárd USD-vel csak a második.)
- **Az USA növekvő népesség mellett csökkentette ÜHG kibocsátását az elmúlt 5 évben** (kivéve a legutóbbit - 2013 - amikor újra kicsit nőtt). **Ám még így is az USA kibocsátása jelenleg az 1990-es szinten van.**
- **Az EU üvegházhatású gázkibocsátása** 1990 és 2013 között több mint **19 %-kal csökkent.** A csökkentés jórészt Kelet-Európa, Németország és Nagy Britannia eredménye, mások azonban jelentősen növelték a kibocsátást (Spanyolország, Portugália, Görögország). Az EU vállalja, hogy 2030-ra 40%-kal csökkenti az ÜHG kibocsátását az 1990-es szinthez képest.

Miért szükséges a megállapodás az idén?

- Egy egész világra kiterjedő nemzetközi egyezmény előkészítése hosszú évekig tart. **A párizsi megállapodás sarokpontjairól 2010 óta zajlanak tárgyalások, s öt év alatt jutottunk el a megállapodás megkötésének küszöbére.** Ha nem sikerül kezdet rázni decemberben, akkor legalább öt évre, de akár hosszabb időre is meghiúsulna az összefogás. Ennyi időnk pedig már nincsen, végleg **bezárul a kapu a 2 Celsius foknál mérsékeltebb felmelegedés előtt.**

- **Nem a fejlődés és a klímavédelem között kell választanunk. A kettő csak együtt valósítható meg.** Fejlődés alatt ma már azt a gyarapodást értjük, amely nem csökkenti a következő generációk életesélyeit.
- **A megoldáshoz szükséges technológia többségével már rendelkezünk. Ami még hiányzik, az a közös belátás és az együttműködés.**
- Ha jó megállapodást kötünk, az kb. olyan mértékű lökést ad a fejlődésünknek, mint annak idején az ipari forradalom, vagy a digitális forradalom.

Milyen következményekkel járna, ha nem jönne létre megállapodás a közös cselekvésről, és folytatódna a jelenlegi tendencia?

- **Valójában egy korszakváltás küszöbén állunk. A (környezeti és társadalmi) változások már zajlanak. Rajtunk áll, hogy azok milyen irányba fordulnak.**
- A jó megállapodások az élhető irányba fogják mutatni az utat. Ha nem sikerülne megállapodni, a változások akkor sem állnak le, de az irányuk és eredményeik befolyásolására nem lesz közös akarat, még akkor sem, ha vészjósló előjelek mutatkoznak.

Párizsban egy átfogó megállapodás kell, ami egy pályamódosítást vázol fel.

- Párizsban egy olyan megállapodás aláírásáról tárgyal a világ 193 országa, amely 2021-ben lépne életbe a Kiotói Jegyzőkönyv jelenlegi időszakának végén.
- **A párizsi megállapodás várható elemei:**
 - Minden országot magába foglaló klímavédelmi rendszer kialakítása;
 - Üvegházhatású gázkibocsátásokat korlátozó vagy csökkentő vállalások 2030-ig;
 - Közös kibocsátás csökkentési cél 2050-ig;
 - Egy pénzügyi alap működtetése, ami fejlődő országokat segít céljaik kibocsátáskorlátozási céljaik elérésében és a már zajló klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban (pl. gátépítés, szárazságtűrő fajokra átállás a mezőgazdaságban);
 - Technológiatranszfer szabályozása; át kell állítani a fosszilis energiahordozókra alapuló energiatermelést klímabarát technológiákra; jelentősen növelni kell az energia-hatékonyságot; meg kell állítani az esőerdők fogyását; takarékosabban kell bánni a természet véges erőforrásaival;
 - Egységes elszámolási rendszer a kibocsátások nyomonkövethetősége céljából

Miért van szükség a nyomásgyakorlásra? A kampánnyal mi érhető el?

- A **párizsi megállapodás** a jelek szerint **gyengébbnek ígérkezik, mint ami szükséges.** A körvonalazódó egyezmény nem ad esélyt a globális felmelegedés olyan mértékű lassítására, mint amit a tudomány szükségesnek tart.
- A legfőbb kibocsátók klímavállalásainak összegzése jelenleg azt teszi a legvalószínűbbé, hogy 2100-ra elérjük a 4 Celsius fokos emelkedést.
 1. Ha a döntéshozók érzik, hogy a társadalom részéről megvan a kellő támogatás, a hozzájárulásuk javulhat.
 2. 5-10 évente tudósok vizsgálják felül, hogy a közös erőfeszítések mennyire hatásosak a felmelegedés megfékezésére. Ha az előrejelzések nem tűnnek

megnyugtatónak, akkor egységes elvek mentén minden ország tegyen további lépéseket a közös siker érdekében.

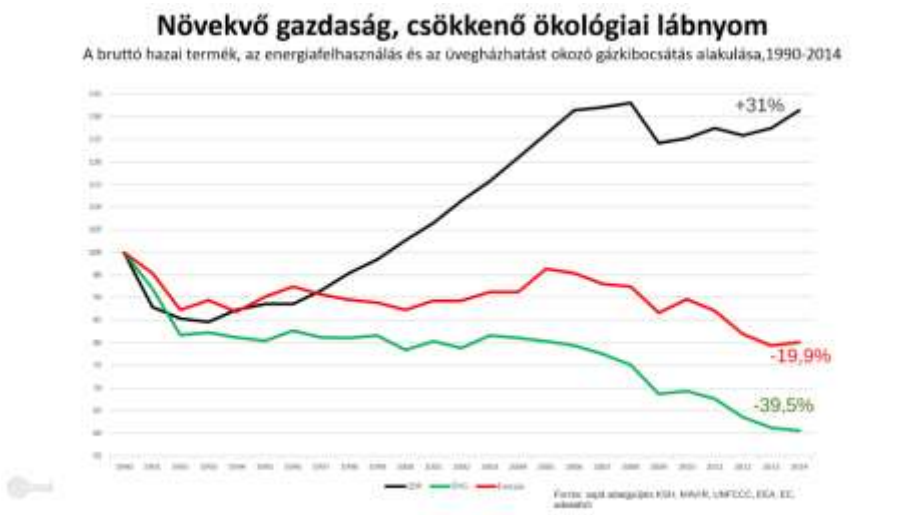
Az üzleti világ egyre nagyobb hányada kezdi érezni nemcsak a felelősségét, de a lehetőségeket is.

Milyen magyarországi következményekkel kell számolni?

- A globális felmelegedés társadalmakra és a gazdaságokra gyakorolt hatásai minden esetben átlépik az országhatárokat. Már egyetlen ország sem tudja önmagában megállítani a klímaváltozást. Csak közösen van rá esély.
- **A Kárpát-medence földrajzi adottságai miatt másfélszeres a felmelegedés léptéke, mint a globális átlag.** Ami +2C Európában, az +3C hazánkban. A legrosszabb forgatókönyvek esetén a +5,4-6C-ot is elérheti a magyarországi melegedés.
- Magyarország alvízi ország, ezért kiszolgáltatottak vagyunk a tőlünk távolabbi vidékek szélsőséges vízjárásának. E szélsőségek növekedőben vannak.
- A Duna–Tisza közén már látható jelei vannak az elsivatagosodásnak.
- A Dunán és a Tiszán az utóbbi 14 évben három alkalommal lépte át a vízállás a történelmi rekord szintet. Szükségeltározók építése, a termelési kultúránk átalakítása vált szükségessé.
- A globális felmelegedés már hozzájárul azokhoz a társadalmi problémákhoz, amelyek menekültáradat hullámaikat váltják ki.

Hol áll Magyarország klíma-teljesítménye? Miért van erkölcsi alapunk a fellépésre?

- Az elmúlt 25 évben Magyarországon a GDP növekedett, miközben az energia felhasználás és a kibocsátás csökkent.

- Megvalósítottuk az ökológiai lábnyom-csökkentést, amiről sokan csak elméleti vitát folytatnak. (+31% GDP, -20% energia, -40% ÜHG kibocsátás). Kibocsátásban kb. most tartunk ott, ahova az EU 2030-ra tervezte eljutni.

- Klímateljesítmény Index néven évente hirdetnek nemzetközi civil szervezetek ranglistát a világ 60 legnagyobb kibocsátó országáról, értékelve a klímavédelemben játszott szerepüket.
- A rangsorban az első 3 hely mindig üres, mert az értékelők szerint egy ország sem mutat kiváló teljesítményt. A 4. helytől kezdődő listán Magyarország általában az első 10-ben szokott lenni, most legutóbb a 2014. decemberi értékeléskor a 11. helyre soroltak, 'jó' bizonyítvánnyal. Az előkelő hely magyarázata az alacsony kibocsátásunk (-39% 1990 óta), illetve annak csökkenő trendje.

Miért jó nekünk, ha minden ország elköteleződik?

- A legrosszabb forgatókönyv csak akkor kerülhető el, ha mindenki lép;
- A kockázat mérséklése csak így érhető el;
- A klímabarát gazdasági fejlődés energia- és anyag-hatékony, takarékos a vízzel és más természeti erőforrásokkal. Ezek részét képezik a versenyképességek.
- A technológia- és tudás-intenzív gazdasági irányba való fordulás a tapasztalatok szerint a piaci pozícióerősödést eredményez nálunk: pl. vízipar, élelmiszeripar, elektronikai és gépipar, energia- és anyaghatékonyságot szolgáló eljárások terén.

Milyen a kampány nemzetközi beágyazottsága?

- A kampány csatlakozik az Al Gore által bejelentett aláírásgyűjtéshez, amelynek célja 1 milliárd szavazat összegyűjtése. Ennek magyar kampányát indította el Áder János köztársasági elnök.
- A klíma megállapodás elérése érdekében egyre többen kiállnak. Hasonló üzeneteket hangoztat Ferenc Pápa, Ban Ki-Mun ENSZ főtitkár, Kofi Annan korábbi ENSZ főtitkár, Pharell Williams előadó művész és Leonardo di Caprio színész.